

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

BIBLIOFILIE

SPOJUJE NÁS CESTA

BcA. Kateřina Majerníčková

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra designu
Studijní program Design
Studijní obor Ilustrace a grafický design
Specializace Ilustrace

Diplomová práce

BIBLIOFILIE

SPOJUJE NÁS CESTA

BcA. Kateřina Majerníčková

Vedoucí práce: Prof. Ak. Mal. Mikoláš Axmann
Katedra výtvarného umění
Fakulta Designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Jméno a příjmení: **BcA. Kateřina MAJERNÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **D17N0032P**
Adresa: **Vít. Nezvala 749, Kladno – Rozdělov, 27204 Kladno 4, Česká republika**
Téma práce: **Bibliofilie**
Téma práce anglicky: **Bibliophilia**
Vedoucí práce: **Prof. akad. mal. Micoláš Axmann**
Katedra výtvarného umění

Zásady pro vypracování:

Tvůrčí záměr: Vytvořit autorskou knihu, která bude kulminací mého studia i dosavadní tvorby
Způsob: Technika realizace vyplyne z technických a materiálových zkoušek
Cíle: Zpracování osobního tématu kreativní formou
Předpokládaný charakter výstupu: Dva exempláře knihy a dva soubory grafických listů. Stanovení rozsahu průvodní zprávy: Minimálně tři normostrany

Seznam doporučené literatury:

KREJČA, Aleš. Grafické techniky. Vyd. 3. Praha: Aventinum, 1995. Umělcova dílna. ISBN 80-85277-48-4. VÁCHAL, Josef. E. A. Poe v dřevorytu: patnáct grafických listů na náměty slavných povídek. V Praze: Pourova edice, [1946]. GLITSCHKA, Von. Vektory: základní výcvik. Brno: Computer Press, 2013. ISBN 9788025141298. GOMBRICH, E. H. Příběh umění. Praha: Argo, [1997]. ISBN 8072031430.

Podpis studenta:

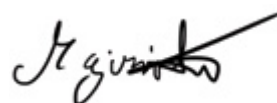
Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně
a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červen 2020

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K. G. ...', written over a dotted line.

.....
podpis autora

OBSAH

Popis přípravy a reflexe procesu vlastní tvorby	6
Popis výsledného díla	9
Seznam použitých zdrojů	10
Resumé	11
Seznam příloh	12

Popis přípravy a reflexe procesu vlastní tvorby

Bibliofilii jsem si jako téma své diplomové práce zvolila proto, že kniha je velmi komplexní dílo spojující mnoho různých elementů a v kontextu mojí předchozí tvorby mi autorská kniha přišla jako nejlogičtější možnost završení studia.

O čem by kniha mohla pojednávat, mě napadlo během jedné chladné noci na čundru, kdy jsem nemohla spát. Přemýšlela jsem o tom, jak významnou součástí mého života se pro mě čundrování stalo během posledních pár let a kolik zážitků mi přineslo. Uvědomila jsem si, že by to bylo ideální téma pro diplomovou práci, jelikož jsem si chtěla napsat vlastní text autorské knihy, ale pro psaní fikce nejsem dostatečně literárně nadaná, takže zachycení vlastních zážitků by bylo mnohem lepší řešení. Navíc je tu i jistá tématická návaznost na moji bakalářskou práci, kterou byla také kniha pojednávající o cestách, přestože úplně jiným způsobem.

Velkou inspirací pro mě byla také píseň s názvem Cesta, kterou složil můj kamarád Ing.arch. Přemysl Halámek a která vypráví o radostech čundrování a některých našich dobrodružstvích. Verš z refrénu této písně jsem použila jako název mé knihy - Spojuje nás cesta.

Z počátku jsem neměla představu jakou technikou chci ilustrace pro knihu vytvářet. Věděla jsem jen, že se chci navrátit ke kresbě a klasickým grafickým technikám. V předcházejících semestrech jsem se věnovala spíše práci s objekty a fotografií, ale přišlo mi, že toto médium se ke zvolenému tématu nehodí, alespoň v tom duchu, ve kterém jsem ho chtěla zpracovat já. Z grafických technik jsem zvažovala suchou jehlu, linoryt a litografii. Pustila jsem se do práce na technických zkouškách a celkem rychle jsem došla k rozhodnutí. Do velké míry za mě rozhodlo moje zápěstí, se kterým mám dlouhodobě bolestivé problémy, kdykoliv ho trochu víc namáhám. Jak linoryt tak suchá jehla byly pro moje zápěstí příliš náročné. Vybrala jsem tedy litografii. Pravděpodobně bych ji ale vybrala i kdybych měla zápěstí v pořádku. Charakter křídové kresby na kameni se mi zamlouval z vyzkoušených možností nejvíc.

Původně jsem zamýšlela vytvářet černobílé grafiky a později jim digitálně dodat barevné akcenty. Od použití barvy jsem nakonec upustila, jelikož to grafikám nic nepřidávalo, naopak to působilo spíš rušivě.

Při první technické zkoušce jsem kreslila na kámen nazrněný brusným pískem s hrubostí 120. Došla jsem k závěru, že bych raději měla kámen nazrněný jemněji, a proto jsem při druhé technické zkoušce kámen nazrnila pískem s hrubostí 220. S takto jemným zrnem už jsem byla spokojená a pro všechny výsledné ilustrace jsem kameny nazrnila stejně.

Vybrala jsem si deset kamenů o velikosti zhruba B4. Potřebovala jsem vytvořit dvacet ilustrací, takže jsem každý kámen použila dvakrát.

Pro kresbu jsem používala jak podomácku vyrobené litografické křídly, které nám dává k dispozici pedagogický sbor ateliéru, tak i kupované křídly třech různých tvrdostí a litografickou tužku, kterou jsem používala pro jemnější kresbu a detaily. Kreslila jsem po celé ploše kamene až do samých okrajů, protože se mi velmi líbí, když se v grafikách projevují nerovné okraje litografických kamenů.

Charakter kresby je do určité míry ovlivněn mým problémovým zápěstím a nedostatkem času na práci, který byl způsoben opatřeními kvůli pandemii nemoci Covid-19. V důsledku toho jsou kresby trochu živelnější a méně precizní, než by možná byly, kdyby vznikaly za příznivějších podmínek.

Tisk jsem provedla ručně, beze stroje, pomocí knihařské kosti. Pro ruční tisk jsem se rozhodla hned z několika důvodů. Zaprvé proto, že s litografickými stroji v ateliéru jsem si nikdy moc nerozuměla. Zadruhé jsem chtěla, aby moje grafiky měly všechny čtyři okraje kamene, což mi přijde mnohem esteticky přitažlivější než dva nerovné a dva rovné okraje, které by vznikly tiskem ve stroji. Zatřetí se mi líbí, že tisk kostí s sebou přináší určitou nejistotu a element náhody. Zatímco tříč ve stroji poskytuje rovnoměrný tlak a vše vytiskne na jeden zátah, tisk kostí je nevyzpytatelný. Může se stát, že člověk přitlačí na jednom místě víc než na jiném, a každý tisk je pak překvapením. Čtvrtý důvod pro ruční tisk je pak nezávislost na stroji a tím pádem i přístupu do ateliéru. To mi přišlo velmi vhod, když jsem i během pandemických podmínek mohla ve školní hale tisknout až do večera bez ohledu na přítomnost

pedagogů nebo možnost vstupu do ateliéru.

Tiskla jsem na dva druhy papírů. První hladký ofsetový papír gramáže 130 g/m², který jsem zvolila s ohledem na ruční tisk a nedostatek času. Takto slabý hladký papír přijímá barvu mnohem lépe než silnější strukturované papíry a to i bez navlhčení, což mi ušetřilo trochu času. Na tento papír jsem tiskla grafiky určené k digitalizaci. Druhý typ papíru je Flora gramáže také 130 g/m². Tento papír jsem zvolila jako materiál pro výslednou knížku kvůli jeho jemné struktuře, která je velmi příjemná a nezpůsobuje problémy při digitálním tisku. Slabší gramáž jsem vybrala proto, že při listování knihou navozuje milý zážitek z “šustivosti” narozdíl od silnějších gramáží, které na mě působí nepříjemným prkenným dojmem. Na tento papír jsem vytiskla pět motivů, které jsem pak všila do knihy v jejich originální nedigitalizované podobě. Při tisku na tento papír jsem se dopustila chyby, že jsem ho předem nenavlhčila. Struktura papíru, přestože jemná, způsobila, že papír nepřijímal barvu tak dobře jako hladký ofsetový, a v důsledku toho jsou tyto tisky poněkud slabší.

Všechny tisky jsem oskenovala a poté provedla drobné úpravy a retuše v Adobe Photoshopu. Hotové ilustrace jsem přidala k textu v Adobe InDesignu. Pro sazbu textu jsem zvolila písmo Chaparral ve velikosti jedenácti bodů a zarovnání na levý praporek.

Jako doprovodný motiv, jsem v knize použila motiv šlápot, které se objevují v průběhu celé knihy. Nejsou tisknuty digitálně, nýbrž jsem je vytvořila pomocí razítka, které jsem vyryla z PVC. Spojují celou knihu pomocí malých vyšlapaných cestiček.

Motiv šlápot jsem použila i na předsádky, přebal a potah desek, který je vytvořen z potištěného plátna.

Vazbu knižních bloků jsem provedla já osobně. Jedná se o klasickou šitou vazbu s rovným hřbetem opatřenou šitými kapitálky. Desky jsou vyrobené z dvoumilimetrové lepenky a potažené knihařským plátnem.

Popis výsledného díla

Vytvořila jsem autorskou knihu, která se jmenuje *Spojuje nás cesta*. Autorský text hovoří o mých myšlenkách a zážitcích z čundrů. Snažila jsem se v něm zachytit, co pro mě osobně čundry znamenají a jaký k nim mám vztah a podělit se se čtenářem o pár historek z mých dobrodružství. Text nemá jasné členění do kapitol. Jednotlivá témata a historky jsou oddělovány dvoustránkovými ilustracemi a vakáty.

Knihy má 72 stran, obsahuje 11 jednostránkových ilustrací, 9 dvoustránkových, z toho 5 originálních litografií, 6 vakátů, 7 stran pouze s motivem šlápot a 30 stran s textem.

Formát knihy je 155 mm na 200 mm. Použitý papír je Flora v odstínu gardenia a gramáži 130 g/m².

Většina knihy je zhotovena digitálním tiskem. Výjimku tvoří 5 vřítých dvoustránkových originálních litografií a motiv stop probíhající celou knihou, který je vytvořen pomocí razítka.

Seznam použitých zdrojů

TOLKIEN, J. R. R. *Pán prstenů*. Il. vyd. 2., V Argu 1., rev. Ilustroval Alan LEE, přeložil Stanislava POŠUSTOVÁ-MENŠÍKOVÁ. Praha: Argo, 2006. ISBN 80-7203-829-x.

TOLKIEN, J. R. R. *Hobit, aneb, Cesta tam a zase zpátky*. Ilustrované vyd. 2., V Argu 1., rev. Ilustroval Alan LEE, přeložil František VRBA. Praha: Argo, 2006. ISBN 80-7203-802-8.

ROTHFUSS, Patrick. *Hudba ticha: příběh ze světa kroniky královraha*. Přeložil Jana REČKOVÁ. Praha: Argo, 2015. Fantastika (Argo: Triton). ISBN 978-80-7387-893-1.

MARTIN, George R. R. *Ledový drak*. Ilustroval Luis ROYO, přeložil Lenka NĚMEČKOVÁ. Praha: Argo, 2015. ISBN 978-80-257-1465-2.

SAPKOWSKI, Andrzej. *Zaklínač*. Přeložil Jiří PILCH, přeložil Stanislav KOMÁREK. Ostrava: Leonardo. Leonardo fantasy. ISBN 80-85951-14-2.

Resumé

I have created an author's book called "The journey unites us". The theme of my book is hiking and camping in the wild with my friends, basically performing our own specific version of traditional Czech "tramping". In both text and illustrations I share my thoughts, my experiences and a few little stories from my past adventures.

My goal was to capture the meaning and importance hiking has for me personally and also glorify the adventure and sense of freedom it brings.

The illustrations are black and white drawings created through the technique of lithography. Some of them are based on photographs, others were conjured up in my mind.

As an accompanying element throughout the whole book appears the motif of footsteps creating little paths on several pages. The journey that unites us also unites this book.

Seznam příloh

Příloha 1

Skica 1

Příloha 2

Skica 2

Příloha 3

Skica 3

Příloha 4

Skica 4

Příloha 5

Skica 5

Příloha 6

Skica 6

Příloha 7

Technická zkouška

Příloha 8

Já při tisku

Příloha 9

Litografické kameny připravené k tisku

Příloha 10

Pokreslený litografický kámen 1

Příloha 11

Pokreslený litografický kámen 2

Příloha 12

Pokreslený litografický kámen 3

Příloha 13

Pokreslený litografický kámen 4

Příloha 14

Pokreslený litografický kámen 5

Příloha 15

Pokreslený litografický kámen 6

Příloha 16

Pokreslený litografický kámen 7

Příloha 17

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 1

Příloha 18

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 2

Příloha 19

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 3

Příloha 20

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 4

Příloha 21

SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 1

Příloha 22

SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 2

Příloha 23

SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 3

Příloha 24

SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 4

Příloha 25

Motiv stop

Příloha 26

SPOJUJE NÁS CESTA, Obálka

Příloha 27

SPOJUJE NÁS CESTA, Přebal

Příloha 28

SPOJUJE NÁS CESTA, Předšádky

Příloha 1
Skica 1

Vlastní tvorba

Příloha 2
Skica 2

Vlastní tvorba

Příloha 3
Skica 3

Vlastní tvorba

Příloha 4
Skica 4

Vlastní tvorba

Příloha 5
Skica 5

Vlastní tvorba

Příloha 6
Skica 6

Vlastní tvorba

Příloha 7
Technická zkouška

Vlastní tvorba

Příloha 8

Já při tisku

Foto: Said Ismail

Příloha 9

Litografické kameny připravené k tisku

Vlastní fotografie

Příloha 10

Pokreslený litografický kámen 1

Vlastní fotografie

Příloha 11

Pokreslený litografický kámen 2

Vlastní fotografie

Příloha 12

Pokreslený litografický kámen 3

Vlastní fotografie

Příloha 13

Pokreslený litografický kámen 4

Vlastní fotografie

Příloha 14

Pokreslený litografický kámen 5

Vlastní fotografie

Příloha 15

Pokreslený litografický kámen 6

Vlastní fotografie

Příloha 16

Pokreslený litografický kámen 7

Vlastní fotografie

Příloha 17

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 1

Vlastní tvorba

Příloha 18

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 2

Vlastní tvorba

Příloha 19

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 3

Vlastní tvorba

Příloha 20

Nepoužitá varianta ilustrace s barevným akcentem 4

Vlastní tvorba

Příloha 21
SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 1

Vlastní tvorba

Příloha 22
SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 2

Vlastní tvorba

Příloha 23
SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 3

Vlastní tvorba

Příloha 24
SPOJUJE NÁS CESTA, Ilustrace 4

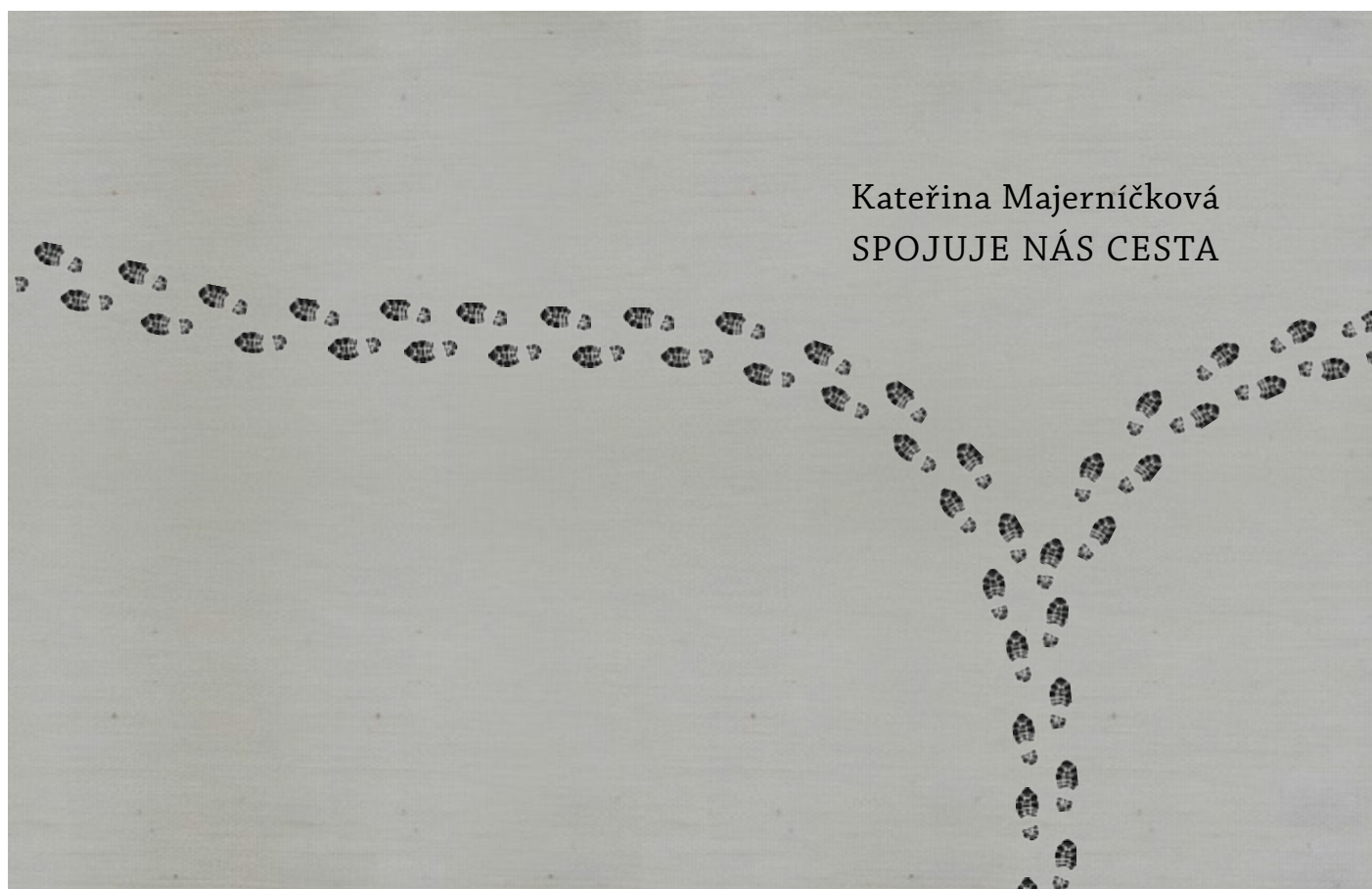
Vlastní tvorba

Příloha 25
Motiv stop

Vlastní tvorba

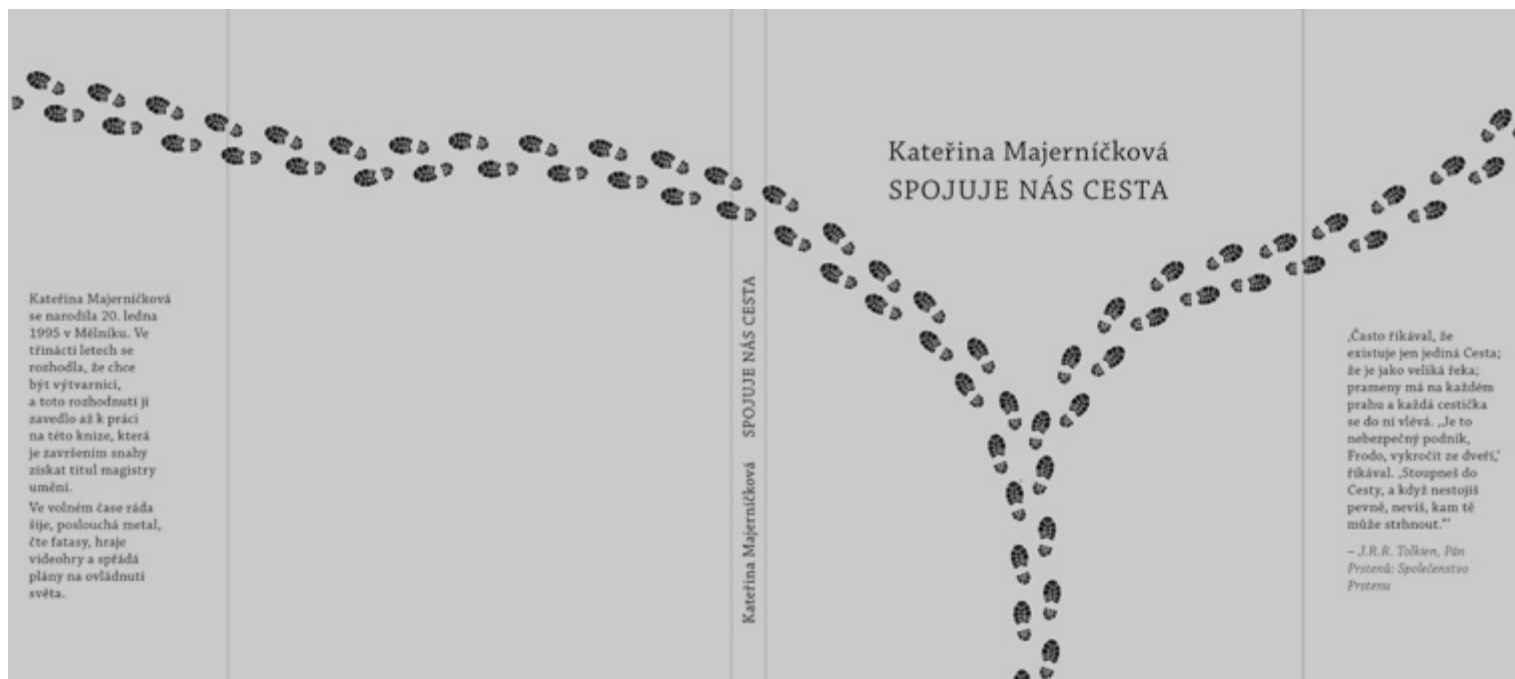
Příloha 26
SPOJUJE NÁS CESTA, Obálka

Vlastní tvorba

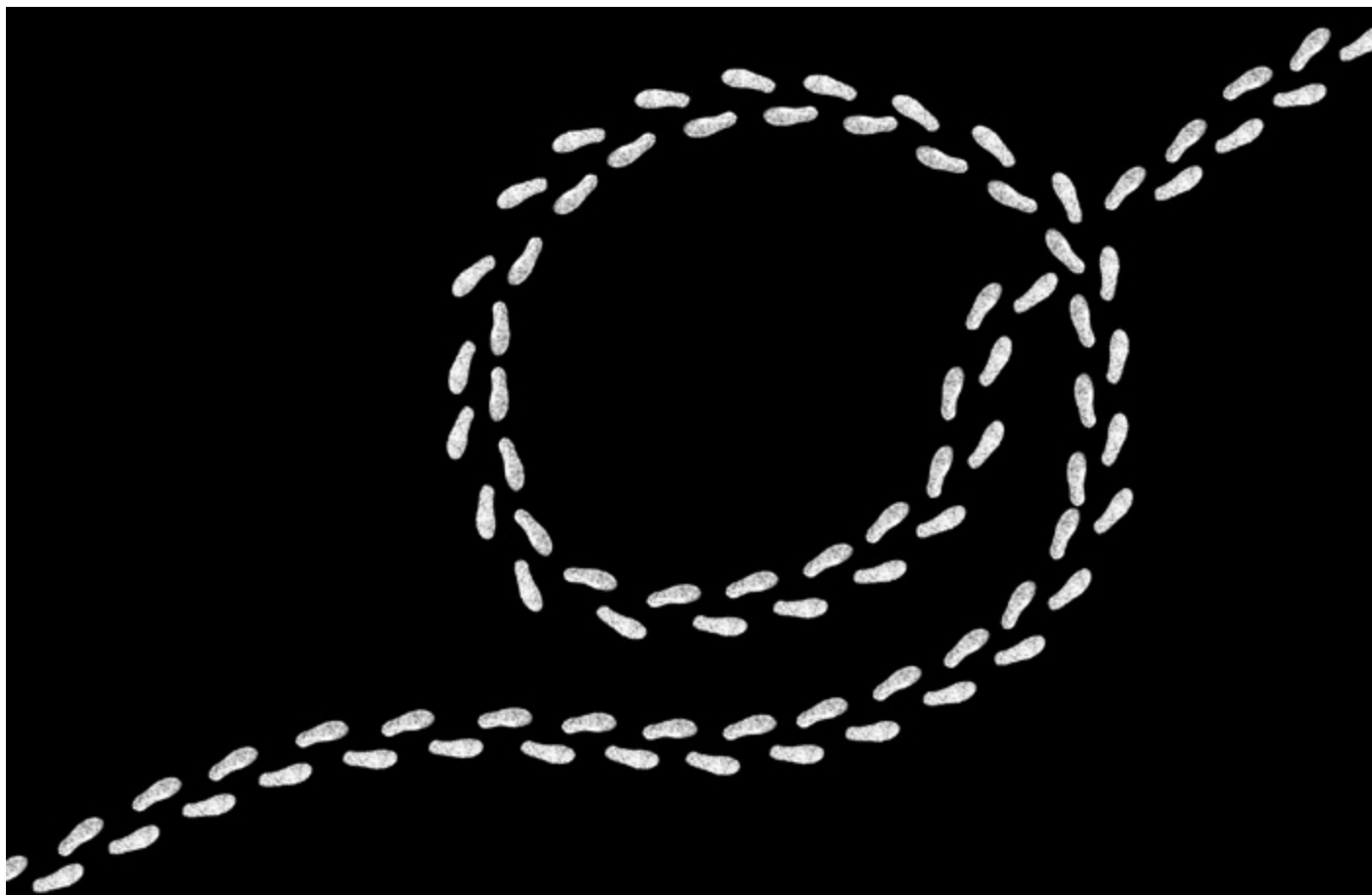
Příloha 27

SPOJUJE NÁS CESTA, Přebal

Vlastní tvorba

Příloha 28
SPOJUJE NÁS CESTA, Předsádky

Vlastní tvorba